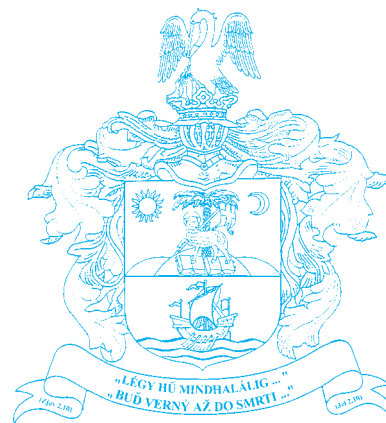

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

XCI. évfolyam

1. szám

2020. január

Ára 0,50 €

JÉZUSSAL JÁRNI

Jézus mondja: „én azért jöttem, hogy életük legyen, sőt bőségben éljenek” (Jn 10,10b).

A zsidó hagyományban az újév kezdetén örömnepet ültek. Az öröm lényege abból a tényből fakadt, hogy Isten az ő népének törvényt adott, amivel kormányozza a népet. Ez alkalmából a Tórát körbehordták, amellyel azt akarták kifejezni, hogy az mennyire jó, hasznos és megbecsülendő. Elengedhetetlen az élethez.

A gyermekek irányába a törvénynek ezt a jóságát azzal próbálták erősíteni, hogy mézbe mártott kalácsot adtak nekik. Így a gyermekek, ha felnövekedve meghallották az Isten törvénye kifejezést, azonnal a kalács édes íze jutott eszükbe. Egy másnak pedig boldog és édes esztendőt kívántak.

Az esztendő kezdetén bizonyára mindnyájunknak a boldogság, a bőség, a megelégedettség jut eszünkbe, ha vágyainknak szabad utat engedünk. Ezeket kérjük és várjuk Istentől. Viszont ezek földi célok, emberi gondolatok. Isten nem tagadja meg ugyan a jót az embertől, sőt Jézus ki-jelentéséből azt is tudjuk, hogy

„... felhossa napját gonoszokra és jókra, és esőt ad igazaknak és hamisaknak” (Mt 5,45). Csakhogy Istennek ezzel egészen más a célja, mint az embernek.

Míg az ember azt gondolja, hogy ha mindene meglesz, akkor fog jól élni, addig Isten az igazi életet és a gazdagságot egészen másból eredezteti. Amikor Jézus életről beszél, akkor nem az egyszerű, földi életről szól, amely mindenkinek megadatik, aki erre a világra születik, hanem az örök életről, amelyet az ember a bűneset következtében elvesztett. Arról az életről, amelynek ez a földi csak halvány árnyékképe. Az örök élet az Istennel együtt élt élet.

Mi valójában nem tudjuk, hogy mi az élet. Mert az igazi élet lényege az Isten és a felebarát szeretete. Ezért adta Isten az ő né-

pének a tízparancsolatot. Tíz ígét, amellyel neveli, vezet, érzékenyíti az embert a vele való életre.

De hogyan kell valójában Istent és a felebarátot szeretni?

Az Ószövetség idejében, a tízparancsolat adásakor Isten így szólt: „... ha engedelmesen hallgattok szavamra, és megtartjátok szövetségemet, akkor, ... ti lesztek az én tulajdonom” (2Móz 19,5). Az Újszövetségben Jézus mondja: „Nem mindenki megy be a mennyek országába, aki ezt mondja nekem: Uram, Uram, hanem csak az, aki cselekszi az én mennyei Atyám akarátát” (Mt 7,21). Az Isten akarata szerinti élet formál, erősít és késszé tesz

arra, „hogy többé ne emberi vágyak, hanem Isten akarata szerint éljétek le a testi életetek hátralevő idejét” – mondja Péter apostol (1Pét 4,2).

Tudjuk, hogy ezt mi egyedül megcselekedni nem tudjuk. Mi képtelenek vagyunk a jóra, minden gonoszra pedig hajlandók. Ebben egyedül az tud előbbre lépni, aki nem a saját erejére, hanem Istentől a Jézus Krisztus által kapott erőre épít. A Jézus Krisztusban kapott üdvösség és élet, örök élet az alapja annak, hogy mi Isten törvényére figyelve futhassuk

meg az előttünk levő küzdőteret ebben az új esztendőben is.

Ha a Jézus Krisztusban kínált élet a miénk lesz, akkor azzal együtt kiáradnak reánk azok az áldások, amelyek azt a bőséget jelentik, amelyikről Jézus beszélt. Csak így leszünk elégedettek, csak így lesznek előttünk olyan célok, amelyek az Isten országát fogják szolgálni. Csak így fogjuk tudni, hogy hol a helyünk, és így látjuk majd meg igazán, hogy egyes esetekben mit kell tennünk.

Ez a 2020-as esztendő újból alkalmas idő lehet arra, hogy megragadjuk a Jézus Krisztusban kínált kegyelmet az igazi életre, és abban járunk. Induljunk hát, és nézzünk bizalommal elé, hogy életünk legyen, és bőségben éljünk.

Fazekas László

Daniel Kecher

AZ AJÁNDÉKOZÓ BŐVELKEDIK

Egy történet az ajándékozásról

Idén is meghirdettük a diakóniai témájú rajzpályázatunkat Az ajándékozó bővelkedik címmel. A rajzokat licitre bocsajtottuk, és a legnagyobb érdeklődést kiváltott rajzok készítőit már megjutalmaztuk. A licitből befolyt összeggel támogatni szerettük volna gondozottjainkat. Választásunk egy olyan ápoltra esett, aki nagyon kevés jövedelemmel rendelkezik. A munkácsi származású, de Királyhelmeceken élő Horosz Erzsébet idén töltötte be 89. életévét. Nagyon megörült érkezésünknek, már az ablakból figyelve várt bennünket. Rövid beszélgetésünk során mesélt élet-történeteiből. Elmondta, hogy egyedül él, ezért a mindennapjait gondozó segíti. Amikor átadtuk az ajándékot, alig akarta elhinni, mondván: ő eddig nem nyert még semmit az életben. Ezután mégis egy fur-

csa kérdéssel állt elő. Megharagudnánk-e, ha ő ezt az adományt továbbajándékozna? Elmagyarázta, hogy a gondozójának szeretné adni, mert eddig ő fizette a gondozói szolgálatért járó összeget helyette, és úgy gondolja, neki most nagyobb szüksége lenne rá. Nagyon sajnálja, hogy decembertől el kellett válniuk, de ahogy fogalmazott: „minden rosszban van valami jó!”, hiszen eddigi segítője gyermeket vár. Ebben a történetben nem az a meglepő, hogy a gondozó a gondozott helyett fizeti a gondozási díjat, mert nem egyedi az eset, de Erzsike néni adománya azonban igazi jóságról tesz tanúbizonyságot. Köszönjük neki és mindazoknak, akik hozzájárultak licitjükkel az adományhoz!

Haris Szilárd

MINDEN JÓT

Nem régen zártuk le az óévet, és reménykedve lépünk előre, sőt kívánni is így szoktuk, hogy legyen ez az új jobb, mint a régi. A jóra vágyunk, jót várunk másoktól is, és jó esetben a jóra törekszünk mi magunk is. Sokszor úgy képzeljük, hogy a jó egy megfogható, elérhető valami, ami rajtunk kívül történik, és külső körülményektől függ, hogy jelen van-e vagy sem. Mintha valamitől függne az, hogy jó ér-e bennünket vagy rossz.

Úgy vélem nézőpont kérdése, hogy ami történik velünk az jó-e vagy sem. Sok mindentől függ, hogy mit tekintünk jónak. Talán olyan ez, mint egy pár cipő: valakinek nagy, valakinek kicsi, de egy valakinek éppen személyre szabott – mint a hamupipőkés mesében. És valakinek épp egyáltalán nincs rá szüksége – mert neki nincs is lába. Nem lehet tehát egyformán jó mindenkinek minden. Valóban sokszor a körülményektől függ, hogy ami történik, vagy amilyen helyzetben vagyunk, azt lehet-e jónak tekinteni. De sokszor épp a belső hozzáállásunktól függ, hogy az, ami külsőleg ér minket, miként hat ránk.

Amikor tehát jót kívánunk vagy teszünk valakinek, akkor mindig gondoljunk arra, hogy nem a saját elképzeléseink szerint való jót akarjuk a másoknak, hanem azt, ami valóban neki számít jónak. Hiszen hányszor vagyunk csalódottak, amikor egy rosszul sikerült igyekezet után felsóhajtunk: „pedig én jót akartam!”

Isten is jót akar nekünk. Mi pedig sokszor úgy érzékeljük, mintha nem jól sült volna el az életünkben valami – akkor számonkérjük Istent, és nem értékeljük, vagy nem értjük, mi történik velünk. Pedig valójában ő tudja, mi a jó nekünk,

mert „mind jó, amit Isten tészén, szent az ő akaratja” (272. dicséret). Mert csak ő tudja mi kell nekem, mire van szükségem.

Ezt az új évet kezdjük úgy, hogy rábizzuk magunkat, hogy ő tudja mi az a jó, amit készített nekünk, és merjük azt elfogadni. Mert ő személyre szabottan, mindenkinek konkrétan elkészítette azt az utat, amin a legjobb dolog várja.

Csonthó Aranka

Adjon Isten minden jót

Adjon Isten minden jót
Ez új esztendőben:
Jobb időt, mint tavaly volt,
Ez új esztendőben;
Jó tavaszt, őszt, telet, nyárt,
Jó termést és jó vásárt
Ez új esztendőben;

Adjon Isten minden jót
Ez új esztendőben:
Zsíros esőt, kövér hót,
Ez új esztendőben;
Bő aratást, szüretet,
Egészséget, jó kedvet
Ez új esztendőben!

Adjon Isten minden jót
Ez új esztendőben:
Drága jó bort, olcsó sót
Ez új esztendőben;
Jó kenyeret, szalonnát
Tizenkét hónapon át
Ez új esztendőben!

Adjon Isten minden jót
Ez új esztendőben:
Vegye el mind a nem jót,
Ez új esztendőben;
Mitől félünk, mentsen meg,
Amit várunk, legyen meg,
Ez új esztendőben!

TISZTA HANGOT!

Parlamenti választások előtt

A mai társadalom egyre inkább az egyéni önmegvalósításra épül. A család összetartó ereje is meggyengült. A hagyományos közösségektől, a családtól, az egyháztól, a nemzettől, a faluközösségtől eltávolodik az ember. Az egyének bezárkóznak saját világukba, nem szeretik, ha mások beleszólnak az életükbe. Más oldalról nézve pedig sok mindent kontroll nélkül átvésznak, megvesznek, fogyasztanak. Az egyházak a megváltozott társadalmi helyzetben szeretnének hangsúlyosan jelen lenni az emberek életében. Átvészik a modern kommunikációs formákat. Próbálják elérni a saját és az internet világába beszorult embert. Kimozdítani a komfortjából. Akkor még nem is beszéltünk a közélet-ről, a közügyek méltó képviseléről. Az idősebb generáción kívül alig találunk olyan korosztályt, amelyiket érdekelné, hogy mi történik a saját egyházában és az őt körülvevő világban. A fiatalok szinte teljesen közömbösek, a középgeneráció túlhajszolt, a létfenntartásba fekteti energiáit és ideje nagy részét. Ennek következtében kevesebb ideje marad az egyházi és közösségi életre. Közben meggyengül a hit, az összetartozás, csökken az áldozatvállalás. A hiteles emberek elfogynak, akik bennünket képviselnének, akiket a közéletben nyugodt szívvel támogathatnánk. Elkényelmesedünk, és élvezzük a globális társadalom adta előnyöket.

Kérdés, hogy miben nyilvánul meg a mi keresztyénységünk? Mitől vagyunk mi különbek a világtól? A jólét és a kényelem nem fordít el bennünket Istentől? Igazságosabbak vagyunk másoktól, több terhet hordozunk, képesek vagyunk az Isten igazságáért a végsőig küzdeni? Képesek vagyunk többet tenni egyházunkért, mint azt tettük tegnap?

A keresztyénység kétezer éve keresi ezeket a kérdéseket a választ. Az apostoli korban, a római birodalom idején, még azért küzdöttek a keresztyének, hogy a társadalom befogadja őket. Sok mártírt adott ez a kor, még az üldöztetés sem tudta megállítani a hit terjedését. Majd a középkorban az egyház olyan gazdasági, hatalmi fölényre tett szert, hogy veszélybe került az evangélium üzenete. A felvilágosodás kezdte csak kiszorítani az egyházakat a közéletből. Úgy látszott, hogy a keresztyénység nem képes megújulni. De a reformáció azontúl, hogy visszatért a hit

alapjaihoz, a társadalomból, az erkölcsből, a közéletből kiszorított istenképet és keresztyén életformát képes volt visszaállítani az őt megillető helyre. Mintát adott az egyháznak, de a társadalomnak is, hogyan kell bánni a javakkal, hogyan kell helyesen kormányozni, hol a helye Istennek az életünkben, hogyan lehet Istennek tetsző módon élni a világban. Mára a keresztyénység kezdi elveszíteni központi szerepét. Hasonló helyzetben vagyunk, mint a reformáció idejében. Az egyházon belül is érezhető, hogy az Isten dicsőségét szolgáló közösség ereje meggyengült, és ez kihat a közéletre, a társadalomra. Az emberek nem a templomban, az egyházi közösségi tereken keresik az életük jobbitását célzó megoldásokat, hanem azon kívül. A társadalom globálissá vált, és az egyházi tanítás csak egy, a kínálkozó sok lehetőség és életforma közül. Már nem mindenkihez jut el automatikusan a hit. Generációk nőnek fel Isten és egyház nélkül. A keresztyének válogatás nélkül mindent átvésznak, amit a pluralista társadalom kínál. Közben teljesen elveszítik orientációjukat. A hagyományos családi értékeket felcserélik humánus értékekre. A tízparancsolat helyébe a humanista elképzelések kerülnek. A keresztyénység a globális társadalom egy fogyasztói körére zsugorodik, megfér a tőle ellentétes vagy más életfelfogást hirdető népszerű és képlékeny, laza közösségek között. Behódolnak a sokszínűségnek, a humanista szólamoknak.

A keresztyének Istene azonban nem humánus, hanem igazságos. Nem azt mondja, hogy másokhoz, hanem hogy öhozza igazodjunk. A világot nem globálisnak látja, nem mossa össze a jót és a rosszat, a bűnt bűnnek nevezi. Nem a fogyasztásra és a felhalmozásra buzdítja az övéit. A világba elküldte a Fiát, hogy megváltsa azt, és a szeretete által uralkodjon az emberek szívében. Uralmát kiterjeszti az egész teremtettségre. A világban vajon ki mutat rá arra, hogy nála nincs nagyobb hatalom égen és földön, hogy övé az igazság, ha nem az ő egyháza? Kik szolgálhatják őt a legtöbbször és leghitelesebben a világ előtt, ha nem a választottai? Az egyháznak a tiszta hangot kell képviselnie a világban. Nem az embereket, hanem Istenét. A mi küldetésünk szót emelni Isten igazsága mellett, és nem

vonulhatunk ki a világból. Az egyház kiszorulhat a társadalom peremére, de ott is Isten szolgálója, azt az igazságot hirdeti és képviseli, amely mindenek fölött áll, még saját maga fölött is. Részigazság, szónoklatok helyett, szóljunk az igazságról, amely mindent átfog, mindent megítél, megtisztít. Közvetítenünk kell a teljes igazságot, ehhez fel kell adni a biztonsági zónát. Ne az érdek, a számítás vezessen! A feltétel nélküli igazságnak kell alárendelni életünket. Az igazság megvéd a megalkuvástól. Nem engedi, hogy kivonuljunk a közéletből, nem engedi, hogy az önmegvalósítás körül szédelegjünk. Feladatunk van – képviselnünk kell Istent a világban, minden szinten. Egy olyan közösséget kell képviselni, amely szövetségre épül. Ennek a szövetségnek a feje Krisztus. A földi ittléte, Betlehemtől a Golgotáig arról szólt, hogy a világba jött, odaállt a mi helyünkre, de a világ nem fogadta be őt. Most mégis a világban van az ő Szentlelke által, még erőteljesebben, mint ahogy korábban. Ahogy ő a Golgotán a helyünkre állt, úgy állít bennünket ma a maga helyébe, hogy képviseljük őt. Az egyházát küldi a világba. Nem azért, hogy bólogassunk, hanem hogy hangot adjunk véleményünknek, krisztusi életünknek, amely akkor lesz erős, ha hiteles élet áll mögötte. A társadalom azoknak a hangjára kíváncsi, akik erősek, akiknek van mondanivalójuk, akik egységesek és hitelesek. A mi hangunkat Krisztus tölti meg étellel, ő adja az erejét is, hogy a távoliak is jól és tisztán hallják. Ha az üzenetet nem is fogadja be mindenki, de hallani akkor is fogja, csak oda kell állnunk az ő helyére.

Szükség van arra, hogy a krisztusi hang ott legyen az iskolákban, a kórházakban, a parlamentben, a társadalomban. Azzal, hogy hangot adunk hitünknek, hangot adunk közösségeinknek is. Mert az Egészet képviseljük, mi, akik a társadalomban kisebbségben vagyunk – úgy felekezeti, nemzeti, nyelvi és kulturális értelemben. Bár kevesen vagyunk, de a hangunk mégsem vesz el a többi között, ha tisztán szólalunk meg. És ha tisztán és igazán szólunk, akkor mások is meg fogják érteni és meg akarják érteni a tiszta hangot. Erre törekedjünk mindenkor, ha döntenünk és választanunk kell!

Kassai Gyula

Alek Socha

KOZMOSZ VAGY KÁOSZ

A bibliai teremtéstörténet nagyon sok ember számára kérdéseket vet fel. Amikor a természettudományok nagyon gyors ütemben fejlődnek, sokan túlhaladott leírásnak tartják a bibliai üzenetet. Ott lehet a nyilvánvaló tévedés, hogy a Szentírás szövegét a természettudományos felismerések ellenpontjaként akarjuk látni. Ez a lehetőség nagyon könnyen félrevezetheti mind a hívő embereket, mind azokat, akik pontosan a tudományos felismerések okán nem tudnak vagy nem akarnak hinni. A bibliai leírás ugyanis nem természettudományos szakszöveg, hanem a világ és azon belül az élet, sőt maga az ember létezésére vonatkozó kérdésekre akar választ adni. Ebben az írásban néhány alapvetést teszünk csupán, hisz a témát könyvtárnyi irodalom tárgyalja.

A természettudományos elmélet alapjai

Az ősrobbanás-elmélet tudományos megfigyelések bázisán kifejlesztett kozmológia. Hubble amerikai fizikus a galaxisok színeképvonalalaiban 1929-ben felfedezte a vöröseltolódást, és a világegyetem tágulását ezzel magyarázzuk, ami 15 milliárd évvel ezelőtt 100 milliárd Celsius hőfokú, a víznél négy milliárdszor sűrűbb anyag gigászi, kozmikus robbanása volt. Bolygónk kb. 5 milliárd évvel ezelőtt keletkezett gáz- és porfelhőből.

Az élettelen anyag élővé változásának a kérdésköre mozgatja a természettudományt. Vezető biológusok felfogása szerint Isten természetfölötti, közvetlen beavatkozása az élet keletkezésébe szükségtelen. Tehát semmiféle külső, fölöttes rendező erőnek nem kell jelen lennie az átalakulás során. A fejlődés folyamata önmagában természettudományi nézőpontból egy ős okot, teremtőt és irányítót, egy végső értelmes célt nem feltételez, viszont

nem zárja ki a lehetőségét. A biológus is szembekerül azonban az ember egzisztenciális kérdésével. Az egész folyamat ős oka és az értelmes cél kérdése ez. Honnan ered és milyen célt szolgál ez az egész? Miért jött létre az élettelenből az élő? Ezek a kérdések a természettudomány alapján megválaszolhatatlanok. Semmiképpen sem lenne helyes azonban, ha a természettudományos kutatások eredményét leértékelnénk. Hatalmas eredmények születnek ezen a téren mind a biológia, mind a fizika területén. És az a tudás, ami a kutatások alapján megszületik, nagyban segíti az emberi életet.

Azt azonban hangsúlyosan kell állítanunk, hogy a bibliai üzenet és a természettudományos kutatások eredményei nem egymás ellenpontjai, mert nem ugyanazon a síkon mozognak.

A Biblia bizonyágtétele a világ keletkezéséről

A Biblia nyelve nem természettudomá-

nyos szakszöveg, hanem metaforikus, képies beszéd. A Biblia a természettudományos tényeket nem tagadni akarja és nem is konstatálni, hanem értelmezni kívánja a világot és azon belül az ember létezését. A bibliai teremtéstörténetek: nem ad felvilágosítást modern természettudományos értelemben a világegyetem keletkezéséről, viszont a hit bizonyágtételét nyújtja a világ végső eredetéről, melyet a természettudomány sem megerősíteni, sem cáfolni nem tud. A bizonyágtétel pedig nagyon röviden és egyszerűen megfogalmazva így hangzik: a világ kezdetén nem a véletlen és nem az önkény állt, sem démoni erők, sem vak energia, hanem az Isten az ő teremtő jó szándékával.

A bibliai teremtéstörténet két nagy témája

Kevésbé ismert tény, hogy Mózes első könyvében két teremtéstörténet van leírva. Nem egyedi eset ez a Szentírásban, hisz néhány üzenet többször fordul elő.

Csak hogy a legismertebbek közül említsek néhányat: Jézus Krisztus földi története is négy különböző evangéliumban íródott meg. Az Ószövetségben egyes királyok történetei is kétszer találhatók meg. A tízparancsolat le van írva Mózes második és ötödik könyvében is. A teremtéstörténettel is hasonló a helyzet, hogy kettő is van belőle. Annyi a különbség, hogy ez a két történet nem külön könyvben jelenik meg, hanem mindkettő Mózes első könyvében, mégpedig úgy, hogy az olvasó egyik történetből szinte észrevétlenül jut át a másik történetbe. Mindkét leírás egyformán fontos, hisz a világról és azon belül az ember létezéséről mond el alapvető dolgokat.

A korábbi teremtéstörténet magába foglalja Ádám és Éva teremtését, a bűnesetet, a testvérgyilkosságot és Bábel tornyának történetét. Az őstörténet régebbi változata az ember lényéről, korlátairól és azok bűnös túllépéséről szól. Az ember férfiként és nőként teremtetik meg. Egy körülhatárolt világban él, arra rendeltett, hogy megművelje a földet. Az ember ősbűne az, hogy olyanná akart lenni, mint az Isten. A kígyó indítja el a folyamatot, de a kísértés magában az emberben támad. Közrejátszik a kíváncsiság, a bizalmatlanság, a kétely, és ezek arra indítják az embert, hogy szembeforduljon Teremtőjének akaratával. Az eredmény pedig az lesz, hogy mindketten olyanok lesznek, mint a becsapott csalók. A teremtménynek a Teremtővel szembeni lázadása határozza meg a további történeteket is Káin testvérgyilkosságától a bábeli torony építéséig. Nemcsak az őskor egyszeri eseményeiről van szó, hanem azokról a kísértésekről is, amelyek állandóan jelentkeznek az emberiség életében. Tehát a mindenkor ember alaphelyzetét értelmezi ez a bibliai szöveg. Engedetlensége által szétroncsolta a Teremtő jó szándékát, és ennek következményei vannak, amiket azóta is hordoznia kell. Ennek az ószövetségi alapértelmezésnek a folytatása lesz az újszövetségi bizonyágtétel, miszerint Jézus Krisztusban az Isten megbocsát az embernek, és az első bűneset büntetését magára veszi.

A későbbi teremtéstörténetben az egész őstörténetet az ősatyák leszármazási táblázatai foglalják keretbe, és tagolják szakaszokra. Ezekből a táblázatokból emelkedik ki két elbeszélő egység: a teremtés, melyben ott találjuk a hatnapos teremtéstörténetet. Isten látta, hogy jó a teremtés.

Az embert a maga képmására alkotta, és itt olvashatunk arról, hogy a szaporodás és sokasodás parancsát adja a Teremtő az embernek. Bár az ember ugyanazon a napon teremtett, mint az állatok, de mégis érzékelhetően külön van választva az ember a teremtettség többi részétől. A hetedik nap, mint a nyugalom napja, szintén itt olvasható. Ez a második teremtéstörténet a pogány teremtettségűekkel áll vitában. A pogány hitvilágban az istenek önkényesen és szenvedélyesen cselekszenek. Az embert rabszolgájukul teremtik, hogy szolgálatot végezzen nekik, és áldozati eledellel lássa el őket. Ezzel szemben a bibliai történet azt üzeni, hogy Isten a „legyen” szavával értelmes rendnek teremti a világot, az ember pedig nem rabszolga, hanem az Isten saját partnere, sőt felelős helyettese a teremtettség világában.

A bibliai teremtéstörténet üzenete

A hit bizonyágtételt ad a világ végső eredetéről, amelyet a természettudomány sem megerősíteni, sem megcáfolni nem tud. Isten a világot a „semmiből” teremtette. Ez nem természettudományos megállapítás, hanem egy teológiai kifejezés arra, hogy a világ és az ember a térrel és az idővel együtt egyedül Istennek köszönheti létét. Az Isten nem áll versenyben semmiféle gonosz vagy démoni elvvel. A teremtettség és azon belül az ember nem a véletlen vagy véletlenek sorozata által jött létre, hanem a Teremtő örök akaratával. A világ a maga egészében és részeiben alapvetően jó. Ezt az alapvető bibliai igazságot sokszor a keresztyénség sem hangsúlyozta eléggé. Az ember szabad akaratot kapott a Teremtőtől. Nem gépek vagyunk, hanem akarattal bíró teremtmények. Választani tudunk a jó és a rossz között. Az emberi élet tehát nem valami megváltozhatatlan sors mentén folyik, melyből az embernek – tegyen bármit – nincs kitérésre módja. A bibliai üzenet szerint szabad akaratunk van. A döntésünk következményét

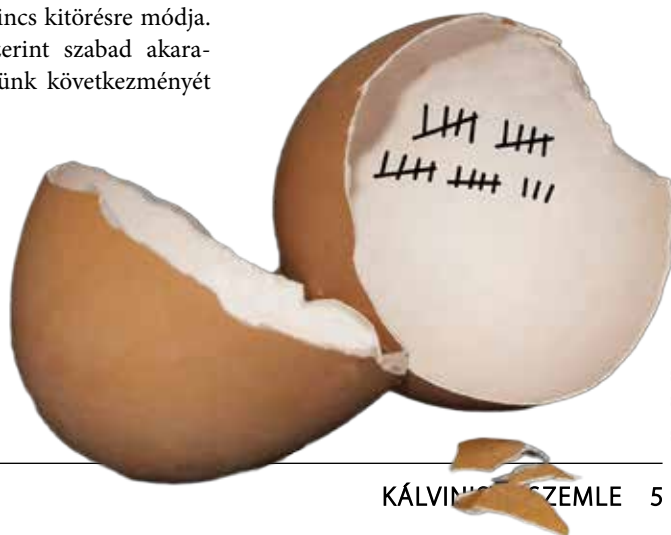
azonban mindig hordoznunk kell. A bűn tehát az ember engedetlensége és lázadása következtében van jelen a világban. A teremtési folyamat célja az ember, aki éppen ezért felelős az őt környező világ, a természet gondozásáért.

Amikor tehát olyan véleményeket hallunk, hogy a „nagy bum” vagy a dinoszauruszok miatt nem tud valaki hinni a bibliai történetben, akkor az lehet a válaszuk, hogy a teremtő Istenben hinni nem jelent döntést egyik vagy másik világmodell között, függetlenül attól, hogy azok helyesek-e vagy tévesek, hiszen az összes világmodell és egyáltalán a világ előfeltételéről beszélünk, amikor Istenről van szó.

A világ Teremtőjében hinni azt jelenti, hogy igent tudok mondani arra, miszerint a világ és az ember eredetének végső kérdései nem maradnak megmagyarázatlanok. Az ember sokféle világértelmezést dolgozott ki azokban a kultúrákban, amelyekben élt. A bibliaértelmezés a létezés központi kérdéseire ad választ. Első válasza az, hogy a világ és az ember nem értelmetlenül bukkan elő a semmiből, és tér vissza ugyanígy a semmibe. A második válasz az, hogy a teremtettség a maga egészében értelmes és értékes, nem káosz csupán, hanem kozmosz.

Látnunk kell azt is, hogy semmi sem kényszerít bennünket az istenhitre. Teljes szabadsággal dönthetünk mellette. Ha azonban mellette döntöttünk, ez a hit megváltoztatja helyzetünket a világban. Nem a semmiből érkező és a semmibe visszazuhanó létezők vagyunk, hanem a végtelen Isten teremtményei, akik számára a Krisztusban elnyert kegyelem által az öröklét perspektívája jelent meg.

Géresi Róbert

GYŰLEKEZETÉNEK KRÓNIKÁSA A SZALÓCI REFORMÁTUS TEMPLOM

Idén is folytatjuk a 2019 októberében megkezdett sorozatunkat, melyben a 2019. augusztus 31-én, a Gótikus út mentén tett ismeretterjesztő kirándulásunk alkalmával meglátogatott református templomokat mutatjuk be. Utunk harmadik állomása a szalóci református templom volt, melynek új, 2019 nyarán felújított faszindely tornya a napsütésben szikrázva már messziről vonzza a tekintetet.

A Gótikus út szervezői ismertették a település és a templom történetét is. Szalóc a 13. század során Berzététől elkülönült település, a Pelsőci-fennsík lábánál, a Sajó jobb partján terül el. A község az évszázadok folyamán számos környékbeli nemesi család tulajdona volt. Egy része kis ideig a gombaszögi pálos rendhez is tartozott. Talán ez az oka a szakemberek azon feltételezésének, hogy a mai református templom egy hajdani pálos kápolna alapjaira épült. Bár az eredeti, a 14. századbeli szakrális épület a huszita korban is épülhetett. A mai templomhájó negyede – mely az épület hátsó részét képezi – a gótikus építészet jegyeit hordozza. Bár konkrét kutatást még nem végeztek, de a szakemberek feltételezik, hogy az eredeti épület szentélyének falán megbújhat egy-egy középkori vakolat- és freskótöredék is. Az egyhajós templomépület torony nélküli volt, és a közelében álló haranglábban lakó harang hívogatta a híveket.

1801-ben jelentős változásokon ment át az épület és környéke. Ekkor épült a templomot körülölelő védfal, és a különös, nyitott aljú torony, mely faszindellyel fedett hagymakupolát kapott.

A torony aljában nyílik a templomba vezető ajtó. Odabent egy csodavilág fogadja a látogatót: az 1801-ből származó ornamentális mintákkal díszített kazettás karzat és mennyezet. A sötéttkék alapon festett mennyezeti kazetták központi tábláján egy nyíló virág és az 1801-es évszám látható, és az itt található felirat, mint a régmúlt idők krónikája, 200 év után is tiszteleg a hajdani előljárók emlékének, akik Isten hajlékának átépítésén munkálkodtak: „Építettett felséges király Iidik Ferencz kegyes engedelmébül. Tisz. Bakó Ferencz uram pré: n.n.: Bartók János

Fritz Beke Éva

uram kur: Ambrus János egyházf. 1801. 10. Septembris.”

A belső tér különlegességeként meg kell említeni a karzatot tartó oszlopokon látható – 1801-től kezdve a templom mindenkor felújításához hozzájáruló vagy abban résztvevő egyházi és világi személyek nevét tartalmazó – magyar nyelvű táblákat is. A templombelső domináns helyén található a szószék és az úrasztala.

A templom felújítása 1832-ben a padok cseréjével, majd 1866-ban az épületet körülvevő körítőfal felújításával folytatódott, és szorgalmasan végezték a szükséges javításokat. 1907-ben került a karzatra a debreceni Kerékgyártó István orgonakészítő mester által épített különleges, neoreneszánsz orgona. A 20. század második felében is folyamatosan dolgoztak az épületen, pl. több részletben a hívek adakozásából hozták rendbe a templomot és a tornyot is, melyet 1957-ben dr. Varga Imre püspök szentelt fel.

A szalóci református gyülekezet története az 1552-es évig nyúlik vissza. A 16. században Luther tanai terjedni kezdtek Gömörben, bár a vidék földesura, Bebek Ferenc mindent megtett, hogy megállítsa az új hit terjedését. Mikor Bebek udvarába került a menyé, Patóchy Zsófia, a földesúr a fiatalasszony hatására az új hit mellé állt. A „cuius regio eisu religio” – akié a föld, azé a vallás – elv alapján a Bebek Ferenc birtokain élők is reformátusokká lettek. Valószínűleg a szalóci református gyülekezet megalapítása is Bebek Ferenc nevéhez fűződik.

A szalóci és a vígtelki leányegyházakban a szilicei anyaegyház lelkipásztora, André János szolgál. A rendelkezésre álló internetes forrás szerint (slavec.sk) egy 1891-ből származó összeírás alapján Szalóc 470 lélekszámából 348, Vígtelken pedig 211-ből 186 református élt. 1961-től Vígtelke és Szalóc közös közigazgatás alá került. 2012-ben Szalóc összlakossága 374 fő, közülük 109, míg Vígtelke 91 lakosából 25 a református. 2018-as adatok alapján Szalócon 76, Vígtelken pedig 34 egyházfenntartója van a református gyülekezetnek. Sajnos a halálozások miatt fogy a gyülekezetek lélekszáma, ám Istennek hála, hogy a nehézségek ellenére is az itt élő hívek szívből ragaszkodnak vallásukhoz és nemzetükhöz.

Fritz Beke Éva

A REFORMÁCIÓ SVÁJCI ÉS NÉMETORSZÁGI EMLÉKHELYEIN

„A reformáció útján” elnevezésű ismeretterjesztő kirándulás ötlete még 2017-ben, a reformáció 500. évfordulója évében merült fel, de a megvalósításra két évet kellett várni. A harminchárom érdeklődőből álló csoport 2019. október 20-án végre útra kelhetett, hogy autóbusszal bejárják a reformáció útját: érintve az akkoriban új vallási mozgalom kialakulásával, majd elterjedésével kapcsolatos történelmi jelentőségű városokat. Csoportvezetőnk – aki egyben a Svábovcei Evangélikus Egyházközség lelkipásztora – Poprádban csatlakozott hozzánk, és csaknem 12 órányi utazás után megérkeztünk utunk első állomására, a németországi Augsburgba, mely a 16. század folyamán jelentős események színtere volt. Luther követői 1530-ban itt mutatták be először az általuk megírt hitvallást, mely a város után azóta is az Augsburgi Hitvallás (vagy Ágostai Hitvallás) nevet viseli. Majd 25 évvel később – 1555-ben – itt írták alá az augsburgi békeszerződést, mellyel lezárult a katolikusok és protestánsok közötti háborúskodás. Sokáig nem időzhettünk e híres városban, mert arra a napra még két város szerepelt a tervünkben: Bretten és Worms. Bretten a humanista tudós, Philip Melancthon – Luther tanácsadója és barátja – szülővárosa volt. Worms a német reformáció jelentős helyszínévé vált, amikor Luther 1521-ben, V. Károly és a fejedelmek előtt megvédte 95 tételét. Erre az eseményre emlékeztet a Luther-emlékmű is, melyre a tanai visszavonását követelő felszólításra adott híres lutheri válasz van vésvé: „Itt állok, másként nem tehetek.”

Kirándulásunk második napja is számos programot ígért, és Strasbourg nevezetességeinek megtekintésével kezdődött. A múltban hol Német-, hol Franciaországhoz tartozó, ám 1944-től francia területen fekvő városban jelenleg jelentős európai intézmények székhelyei találhatóak. Itt kezdte meg működését Guttenberg nyomdája, és a francia himnusz is itt született meg. A város történelmi központja a világörökség részét képezi. Hangulatos utcákon járva elérkeztünk a Szent Tamás-templomhoz, ahol először 1524-ben hangzott evangélikus istentisztelet. Csodálatra méltó a 12. századi Notre Dame-katedrális, melynek 142 m magas tornyába – mely 1874-ig a világ legmagasabb építményének számított – csaknem

800 lépcső vezet. A templombelsőben egy gyönyörű csillagászati órát is megcsodálhattunk. A nap végén Genfben érkeztünk, ahol másnap reggel az Egyházak Világtanácsa és a Lutheránus Világszövetség központjában vártak minket, majd közös istentiszteleten és úrvacsorán vettünk részt. Városnéző utunkat a Szent Péter-katedrális megtekintésével kezdtük meg, mely egy 6. században épült templom helyére épült a 13. században román és gótikus stílusban. A katedrális mellett lévő, egykori püspöki palotában kialakított Nemzetközi Reformáció Múzeumból a város védfalának maradványain 1909-ben kialakított, ún. reformátorok falának

Zwinglihez fűződő emlékhelyek is. Ulrich Zwingli humanista teológus, a reformáció svájci ágának kiemelkedő alakja volt, akit a történelem az első református teológusként tart számon. A későbbiekben Zürichben dolgozott Albert Einstein és a szlovák fizikus és feltaláló, Aurel Stodola is. A Zürichi-tavon tett sétahajókázás után Konstanz városába indultunk, ahol Ján Hus házához, majd kivégzésének helyszínére is ellátogattunk. A kikötőben megnéztük az egykori konstanzi zsinatnak helyet adó épületet, valamint a Balzac elbeszélése nyomán a konstanzi zsinat szatirikus ábrázolásaként megalkotott 9 m magas Impéria-szobrot is.

Restei Tibor

– Kálvin, Farel, Béza és Knox életnagyságúnál jóval nagyobb szobrainak – megtekintésével zártuk genfi kirándulásunkat. A délutáni órákban megérkeztünk Lausanne-ba, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság székhelyére, és az Olimpiai Múzeum megtekintése után utunk következő állomására, Luzernba értünk, ahol mindnyájunkat elbűvöltek a Reuss folyó fölött átívelő hidak.

Útitervünk szerint az ún. alpesi napon vonattal utaztunk Engelbergbe. Néhány útitársunk felvonóval felment a 3238 m magas Titlis-csúcs alá, ahol a völgyekre és a környező hegységekre nyíló csodálatos kilátásban volt részük. A nap második felében ismeretterjesztő kirándulásunk utolsó állomására, Zürichbe érkeztünk, ahol a nevezetességek közé tartoznak a

Ezután már csak a hosszú, hazavezető út várt ránk, melynek ideje alatt igyekeztünk kipihenni az út fáradalmait, és összefoglalva élményeinket, benyomásainkat eltűnődtünk a reformáció üzenetén, időszerűségén és számunkra szóló jelentésén.

Beszámolómm végén szeretnék köszönetet mondani a kirándulás vezetőjén kívül Domonkos Erika református, Zuzana Kubačková és Jaroslava Začková evangélikus lelkészasszonyoknak a reggeli és esti áhítatok alkalmáért. Hála a kellemes útitársakért is, de mindenekelőtt Istenünknek tartozunk köszönettel és hálaival a kiránduláson való részvételért, azért, hogy velünk volt, és segítségével mindezt láthattuk! Soli Deo Gloria!

Restei Tibor (ford. FBÉ)

ISTEN KÖZEL VAN A MEGTÖRT SZÍVŰEKHEZ

Ő a mi szemünk fénye. Egy bájos, életvidám kislány, aki mindig mosolyog, tárt karokkal fut azok elé, akiket ismer és szeret, és mindenkinek kedvesen integet, akivel csak találkozik. Földi életéből azonban nincs már sok hátra – volt olvasható egy évvel ezelőtt abban a felhívásban, amelyet a Vágfarkasdon szolgáló lelkész házaspár Erdélyi Pál és Anita fogalmazott meg, s kérték a jó szándékú emberek anyagi támogatását.

Az Erdélyi házaspár akkor másfél éves Eszter lánya súlyos szívhibával született, és életmentő műtetre volt szüksége, amelyet a szlovákiai gyermekszívsebészet jelenlegi feltételei mellett csak óriási kockázattal tudtak volna elvégezni. Úgy döntöttek, hogy Eszterkét Európa legjobb szívklubjának, a felső-ausztriai Linzben műtsék meg. A jelentős anyagiakkal járó műtét költségeinek a fedezéséhez, a felhívás hatására nagyon sokan fogtak össze, és nemcsak a pénz lett meg, hanem Eszterke műtétje is sikerült.

A szülők, akiknek Eszterkén kívül még van egy 8 éves Anna és egy öt éves Palika gyermeke is, fellélegezhetett. Kemény imaharc volt mögöttük, de ma is hálásak Istennek, hogy Eszter lányukat megtartotta. De hálásak az adakozóknak is. Az elmúlt egy év viszonylag nyugodtabb életritmusban zajlott.

A rossz hír

„Jól emlékszem arra, amikor a nejem hívott, és könnyek között jelezte: Eszterkével óriási gondok vannak. Nem is lehet elmondani azt a döbbenetet, ami ért bennünket. Ezzel nem számoltunk. A másik két gyermekünk, Anna és Palika teljesen egészséges. Nem volt semmi probléma a születésükkor. Most meg annyira váratlan helyzet elé voltunk állítva, ami természetesen sokkolja az embert, de igyekeztünk minél előbb ezt a kritikus helyzetet Isten elé vinni, és teljesen az ő kezébe helyezni Eszterke életét. A Jóisten aztán hordozta a mi gondjainkat, aggodalmainkat” – emlékszik vissza a kezdeti időszakra a lelképásztor édesapa.

Egy ilyen hír hallatán még a hitében erős ember is megdöbben. Az Erdélyi lelkész házaspár is megrendült. „Úgy gondolom, hogy az ember életében nem az a megdöbbentő, ha próba ér bennünket, hanem éppen ellenkezőleg: az nem természetes, hogy annyi sok jót és ajándékot kapunk Istentől. Ha az ember személyes kapcsolatban van Istennel, akkor mindent kegyelemből fogad el és él meg, s nem is

győző elég hálásnak lenni azért, hogy Isten ennyire szereti és elhalmozza. Amikor pedig jön egy rossz az életében, akkor az nem szolgálhat okot arra, hogy az ember Isten ellen forduljon, akinek addigi élete során minden szépet és jót köszönhet. Mi egész végig éreztük azt, hogy ez egy olyan megpróbáltatás, amit Isten

problémáját. Ő pedig felajánlotta, hogy szívesen megvizsgálatná egy jó barátjánál, a Bécsben praktizáló Pintér Miklós orvossal. Anita édesanyjának egykori, Budapesten fogorvosként dolgozó gimnáziumi osztálytársa, aki szintén tudomást szerzett Eszterke helyzetéről, pedig felvette a kapcsolatot egy Linzben dolgozó

Iskó Tibolya

majd a javunkra fog fordítani, s amivel valami nagyon nagy jót fog kihozni az életünkől” – mondja Anita.

Útközben – A reménytelenség ideje

A szülőket Pozsonyban szinte soha semmivel nem biztatták. A kezdetektől fogva azt mondták: ez egy borzasztó, súlyos állapot. A pozsonyi szívközpontban megműtötték a kislányt.

Az elvégzett műtét után két-három havonta jártak ellenőrzésre. Az egyik alkalommal megállapították, hogy Eszterke szívének romlott az állapota, s kilátásba kell helyezni egy újabb műtétet.

Egy családi rendezvényen találkozott egy régi, kedves barátával, az Ausztriában dolgozó Mészáros Ferenc orvossal, akivel Pál a prágai egyetemi éve alatt barátkozott össze. Megosztotta vele Eszter lányuk

orvosnővel. Egy idő után ez a két szál összeért. A bécsi és a linzi kivizsgálás után azonban kiderült, hogy Eszterke állapota sokkal súlyosabb, mint ahogyan azt Pozsonyban vélték, és a szülők a külföldi műtét mellett döntöttek.

A megdöbbentő összefogás és a linzi műtét

A 40 ezer eurót előirányzó eredeti összeg, amelyet Linzben a műtétért kellett volna kifizetniük, rohamosan emelkedett, s végül 61 600 euróra rúgott. A jelentős összeg miatt azonban mégis elbizonytalanodtak, mert úgy gondolták, ennyit nem tudnak összegyűjteni, s ami elindult, azt is le kell állítani. „A napi ige által azonban annyira megerősített minket az Isten, hogy szinte hallottuk a szavát, hogy ránk árasztja a kegyelmét és áldását. Mellesleg az orvosok nem a pénz meglétéhez kötötték a

szaemlékezik arra, hogy a műtét idején a linzi dómban kéz a kézben, összekulcsolt kezekkel kérték a Mindenható kegyelmét és áldását Eszterkére. Az ott elmondott imádság még a mai napig is elevenen él benne.

Pál úgy véli, hogy ami velük megtörtént, az ott volt Isten tervében. Van egy kedves ígéje, ami kritikus helyzetekben nagyon sok erőt adott már neki: „Azoknak, akik Istent szeretik, minden a javukra van.” „Az ember életében történhet bármi, még a legrosszabb is, de biztos vagyok abban, hogy szerető Atyánk a legrosszabb dolgokat is a mi javunkra tudja és akarja fordítani. Ezt hittel el tudjuk fogadni és hordozni” – mondja bizonyágtételében a lelkipásztor.

egyéves időszak sokkal nyugodtabban telt el. Annak az aggodásnak és bizonytalanságnak a szürke fellege, hogy mi lesz a kislányukkal, többé már nem vet árnyékot az életükre. Legalábbis jelenleg így érzik. Most már felszabadultabban tudnak örülni a kicsi fejlődésének és az együtt eltöltött időnek.

Elfogadni a legrosszabbat is

Annak ellenére, hogy jelenleg Eszterkével minden rendben van, készek elfogadni a legrosszabbat is. „Az első műtét után Eszterke nagyon válságos állapotban volt. Az imaharcainkban eljutottunk egy teljes megadásig Isten előtt. Azt tudtam mondani a kicsi babára, hogy ez végső soron az Istené. Ő adta nekünk, s ha neki az a terve

műtétet, hanem ahhoz, hogy Eszterkén mielőbb segíteni tudjanak. Az, hogy az anyagiakkal később is ráérünk foglalkozni, egyfajta pozitív megerősítést jelentett a számunkra. Úgy tapasztaltuk, hogy a kórháznak nem az anyagi bevétel volt az elsődleges, hanem inkább a segítségnyújtás” – mondta Anita.

A műtét költségeinek a fedezésére az Erdélyi lelkészpár csak az Egyetemes Egyház gyülekezeteiben szeretett volna gyűjtést hirdetni, de később elindult a világhálón is. „Valaki feltette a segélykérésünket. Pillanatok alatt szétfutott a hír, mi pedig sodortattunk az árral, s fölkarolt bennünket ez a nagy szeretethullám, hogy egyik csodálkozásból és megdöbbenésből a másikba estünk” – emlékszik vissza Eszterke édesanyja, majd folytatja: „Ez a nagy összefogás arra mutat rá, hogy Isten mennyire jelen van ebben a világban. Sokszor úgy értékeljük a világunkat és búslakodunk is amiatt, hogy mennyire rossz, és már kivesszünk az emberekből az együttérzést, mert mindenki a maga hasznát hajtja és keresi. De ez a hatalmas összefogás mégis azt bizonyította, hogy Istennek megvannak az eszközei, és a tőle fakadó jóakarát ott van az emberek szívében.”

„Éreztük, hogy a lányunk a legjobb kezekben van, és ez élet vette a félelmeinknek. A műtét pedig annyira váratlanul jött. Eredetileg szerdára tűzték ki, de kedd reggel már jöttek a nővérké, hogy készítsük elő Eszterkét a műtétre, mert a főorvos máshogyan határozott. Nem is volt nagyon időnk a lelki rákészülésre, vagy teret adni az aggodalmaknak. A műtét öt órája volt az, amit tulajdonképpen végigizgultunk és imádkoztunk.” Pál visz-

Kilátások. Mit tartogat a jövő?

Eszterke folyamatos ellenőrzés alatt áll. Korábban háromhavonta, most már elég félévente Bécsbe menni Pintér doktor úrhoz a szívbillentyű állapotának az ellenőrzése céljából. Sajnos, egyik beültetett billentyű sem örök, így idővel mindkettő cseréjére szorul majd. De minél idősebb korban kerül sor ilyen műtétre, annál kisebb beavatkozást kell Eszterként ejteni.

„Az ember kegyelettel és hálával emlékezik vissza arra, hogy ha Isten ilyen nehéz helyzetben is megmutatta a kiutat és a megoldást, akkor nekünk valóban nem kell aggodalmaskodnunk a kisebb dolgok miatt sem. Az értékrendünket is helyre tette, s megmutatta mik az elsődlegesek és mik a másodlagosak” – összegzi a velük történeteket az édesapa.

Eszterke szülei, Erdélyi Pál és Anita örömmel mondják, hogy a műtét utáni

vele, hogy visszavegye, akkor ezt nem róhatjuk fel neki, hanem fejet kell hajtunk az akarata előtt” – emlékszik vissza Anita. Pál is felidéz, hogy amikor Eszterkét átszállították Pozsonyba, akkor tette fel ezt a kérdést a feleségének, és rákérdezett, számol-e a legrosszabbal? „Annyira megerősített ebben a tudatban, hogy igen, számol vele, az Isten kezébe helyezte az ő életét, és elfogadja tőle azt az akaratot, amit Eszterke felől dönt. Tehát ott volt ez a kérdés, de örülünk, hogy Isten másként rendelkezett.”

„Mindenkinek azt tudjuk üzeni – mondta végül Anita, hogy Isten nagyon is velünk van, és nem közömbös a mi gondjaink, problémáink iránt, hanem közel van a megtört szívűekhez, és minden a javukra van azoknak, akik őt szeretik.”

Iski Ibolya

JÁTÉK, TANULÁS, MUNKA

Az életünk folyamán három alaptevékenység vesz minket körül megadott sorrendben. Az emberi eszmélés a szemlélődéssel kezdődik, majd ez beépül a személyiségbe. A külvilág modellezi azt, amire szüksége van a gyermeknek, illetve azt is, ami a rossz példa kategóriájába tartozik.

Manapság sok család gondoskodik a gyermekéről, azonban a nevelés szabados marad, gyenge normakövetéssel, szabálykialakítással. Az óvoda a módszeres nevelés színtere, ahol a gyermek először találkozik a kortársközösséggel, megtapasztalja, hogy milyen a figyelem-

nás vagy a szülőnyelv, amikor mindkét szülő más nyelven szól a gyermekéhez, de egymás között a szülők és a család egy harmadik nyelvet használ. A mi közösségünkre jellemző a kétnyelvűség, de meghatározásában pontosítanunk kell. Bilingválisnak nevezzük azt a közeget, ahol a gyermek szülei két nyelvet használnak, és a gyermek két nyelvet hallva, spontán kétnyelvűvé válik. Többségünk azonban két nyelvet használó, ami azt jelenti, hogy használjuk a többségi nyelvet, de dominánsként – és főleg otthon – a magyar nyelv a jellemző. A másik nyelv általában a közlőnyelv funkcióját látja el,

nem csak vele foglalkoznak, nincs kibe kapaszkodjon, kitől kérdezze, ha valami nem egyértelmű. Nyelvfejlődése ilyen esetben megrekedhet, hiszen anyanyelvi szinten még nem érte el a kellő szókinccset, nyelvi fordulatokat, kifejezési formákat, és szlovák nyelven pedig az utasításokat követi pontosan vagy pontatlanul, mindezt egyoldalúan, nem pedig a kommunikációs interakcióban.

Az tény, hogy a nyelvfejlődés időszaka a három-öt év között felér egy nyelvi bumm-mal, jelen van az ösztönös (implicit) tanulás, a gyermek képes két-három nyelvet is elsajátítani. Igen, ez így van, de nem mindegyik gyermek esetében. A fejlődés lehet diszharmonikus, ahol a gyermek sokat beszél, de nem mindig arról, amiről kell, vagy úgy, ahogy kell. A nyelvi fejlődése rendben van, de a mozgása még diszkoordinált, a megértő készsége nehezkesebb, még nem alakult ki a vezető oldala (lateralitás). És ilyenkor mindig azzal a területtel kell foglalkoznunk, amely fejlesztésre szorul. Ha nem nyelvi típus a gyermek vagy szorongóbb, akkor az alkalmazkodás elveszi azt a többletet a gyermektől, amire szüksége volna a nyelvtanuláshoz. Komoly egyéni eltérések vannak abban, hogy melyik gyermek képes ebben a korszakban több nyelvet elsajátítani. Ezért van a szakemberek részéről a másik nézet, amely azt mondja, hogy először az anyanyelv elsajátítása legyen a legfontosabb, majd erre a stabil alapra lehet alapozni a további nyelv(ek) befogadását. A fejlődés különbséget tesz az életkor és a fejlődési kor között, ha ez nincs harmóniában, akkor bizony a korai nyelvtanulás biztosítása nem kell, hogy előnyhöz juttassa a gyermeket. Mikor azt írtuk, hogy a természetes közeg a leghatékonyabb fejlesztési lehetőség, akkor arra is gondoltunk, hogy a személyközpontú szemlélet magába foglalja a gyermek szükségleteinek figyelembevételét, nem pedig a szülői elvárások preferálását. Az óvoda látogatását nemcsak a nyelvtanulás szempontjából kell észrevételeznünk, hanem itt alakulnak ki azok a baráti kapcsolatok a gyermekek között, amelyek továbbkísérik az iskolába, amely szintén egy új és meghatározó közeg a gyermek életében, és nagyon hasznos, ha ide már barátokként érkeznek a gyermekek.

Szavrus László

megosztás, az együttműködés stb. Ha az óvodai, tudatos személyiségfejlesztésről beszélünk, akkor gondolnunk kell a gyermek érzelmi, szociális és kognitív fejlődésére. A gyermek komplex korai fejlesztése nagyon fontos, hiszen a személyiség alapjai az első hat évben alapozódnak, és e korszak élményei kivetítődnek egész életünkre.

Ha mindezt a nyelvfejlődésre vetítjük ki, akkor a leghatékonyabb fejlesztési közeg a gyermek természetes közege – amilyen nyelven eszmél, beszél, álmodik, kapcsolatot tart stb. Általában anyanyelvről beszélünk, mert a gyermek életében nagyon fontos a biztos kötődés az anya és gyermeke között. Azonban vannak helyzetek, amikor az apa a meghatározó a nevelésben, vagyis az apanyelv a domi-

amelyet információközlésre, problémamegoldásra használunk.

Ha az óvodakezdést vesszük, akkor a gyermeknek érzelmi biztonság kell: hogy képes legyen leszakadni a szülőkről, bizonyosságot nyerjen, hogy őt az óvodában hagyják, de el is jönnek érte stb. Ezért nagyon fontos, hogy az otthoni, családi hangulatból nagyobb problémák nélkül megszokja az óvodai közösséget. Legtermészetesebben ezt az anyanyelvén tudja megtenni, hiszen minél jobban hasonlít az otthoni légkörhöz az óvodai, annál kisebb a szorongása. Ha más nyelvi közeg várja, akkor ez az alkalmazkodási időszak buktatókkal teli lehet, hiszen nemcsak más emberek, szokások várják, hanem még másképp is beszélnek, amit nem ért a gyermek. Lényeg, hogy ott

Strédl Terézia

Örök tél (filmajánló)

Hatalmas magyar filmsikerként írt a sajtó a 2019. november 26-án a New Yorkban átadott legjobb színésznőnek járó Emmy-díjról, amit Gera Marina, az Örök tél főszereplője kapott. Ez idáig magyar film még nem kapott nevezést erre a rangos nemzetközi televíziós versenyre, most viszont két magyar produkció is indult a versenyen. A Szász Attila rendezte film fontos film, kemény megemlékezés a kommunizmus bűneiről. A forgatókönyv Köbli Norbert munkája, ő már több filmben is bizonyított kiváló forgatókönyveivel. Még 2015-ben hirdetett Gulag-évet a magyar kormány, ennek legjelentősebb állomása ez a film. Egyben elégtétel is, hiszen a kommunizmus bűnei nem kaptak eddig megfelelő filmes feldolgozást.

A cselekmény helyszíne ugyan nem a gulag, hanem az ukrainai Donyeckben lévő Gupvi-tábor, ahova nem politikai foglyokat deportáltak, hanem hadifoglyokat és internáltakat. Mindenki ismeri a borzalmas „málenkij robot” kifejezést, amely valójában jóvátételi munka volt, ezek a szerencsétlen emberek lettek a hatalmas, bár a háborúban kivérezett szovjet birodalom újkori rabszolgái. A nézőnek torokszorító azonosulás ez a történet hőseivel, mert ők teljesen apolitikus, ártatlan, civil emberek, ebben a filmben többnyire nők, az ő szenvedéstörténetüket követhetjük nyomon. A film cselekménye igaz történeten alapul, Havasi János csa-

ládi története ez, az ő édesanyja volt Irén, a film főszereplője. Őt hurcolták el 1945 januárjában egy kis baranyai faluból, mivel sváb származású volt. Őt évet töltött egy donyecki szénbányában. Ennek a börtönnnek nem voltak falai, mégis rabok éltek benne. A végtelen tél egyben szimbólum is, a kilátástalanság szimbóluma. A végtelen havas táj, a kemény hideg a pusztulást juttatja eszünkbe, de a donyecki nyarak is ezt a hideg kilátástalanságot árasztják, még ha egy-egy lombos fa vagy alma is megmutatja magát. Bár a film főszereplői (a másik főszereplő Csányi Sándor) 5 év után hazatérnek, de igazi boldog vég még sincs, hiszen egy szovjetizált Magyarországra érkeznek haza. Irén időközben kamasszá lett lánya már úttörőruhát vi-

sel. Ezért nem beszélt Irén a családjának a borzalmas évekről, az ötvenes években írt naplóját is elégette. Végkövetkeztetés tehát, hogy a Szovjetunióból nem lehetett megszökni. Köbli Norbert ezt így összegezte: „Engem a XX. század érdekel, közelebb van hozzánk, mint gondolná az ember. Most egy civilizált világban élünk békében, pedig néhány évtizeddel ezelőtt itt megtörtént minden szörnyűség, ami megtörténhetett – a XX. század a drámák tekintetében kifogyhatatlan évszázad volt.”

Megrázó filmélmény ez mindannyiunk számára, de egyben megkönnyebbülés is, hiszen beszélni kell róla, emlékezni kell, hogy végül megnyugvást nyerjen a lélek.

Szendi Ildikó

Tutanhamon – Rejtélye és Kincsei

Tutanhamon 8-9 éves korában ült Egyiptom trónjára, apja az eretnek Ehnaton fáraó volt. Uralkodásának egyik legnagyobb vívmánya az volt, hogy szakított apja radikális vallási reformjával, amely destabilizálta az országot. Számos betegségben szenvedett, halálát valószínűleg trónra lépése után kilenc évvel egy nyílt térsérülés elfertőződése okozta. Majdnem érintetlen sírját, mely 5300 egyedi műtárgyat rejtett magában, 1922-ben Howard Carter fedezte fel. A budapesti Komplex a házigazdája egészen március elsejéig ennek a csodálatos kiállításnak, amely a XVIII. dinasztia gyerekkirályának a közel száz éve megtalált sírkamráit és kincseit mutatja be.

Már csupán konzerválási okokból is nagy kockázatot jelentenek (leletek állandó ki- és becsomagolása, kontinensről kontinensre történő szállítása, a helyszíneken uralkodó különböző éghajlati viszonyok) a több évezredes, részben aranyozott fából, rézből, fajanszból, kerámiából, féldrágakövekből, ezüstből és aranyból készült

tárgyakat felvonultató kiállítások. Ez, a Tutanhamon kincseinek művészien kidolgozott, egzakt másolataiból álló replikákat világszerte több mint tíz éve bemutató kiállítás nagyban hozzájárul a pótolhatatlan eredeti példányok védelméhez. A tárlat közel kilencszáz műtárgyból áll – a múmia formájú koporsóktól a hatalmas

szentélyszekrényen át a csodálatos ékszerekig, nem beszélve a berakott ládákról, rituális ágyakról és alabástromedényekről, a gazdagon díszített kanópuszedényekről, harci szekerekről és Tutanhamon személyes fegyvereiről, valamint a híres aranymaszkról és aranytrónusról.

A kiállítás egy izgalmas időutazásra hívja a látogatókat, ahol a kiállított tárgyakon kívül tájékoztató szövegek, grafikák, videó és ingyenes audioguide várja azokat, akik betekintést szeretnének nyerni az ókori egyiptomi civilizáció minden napjaiba.

Ez a kiállítás az emberi történelem egyik nagy korának örök és elpusztíthatatlan történetét dokumentálja.

Édes Enikő

A ZSINATI TANÁCS HATÁROZATAI

A Szlovákiai Református Keresztény Egyház Zsinati Tanácsa IX. ülésének 35. ülésén, amelyre 2019. november 30-án Rimaszombatban került sor, az alábbi közérdekű határozatokat hozta:

- Jóváhagyta a Zsinati Tanács 34. ülésének jegyzőkönyvét.
- Tudomásul veszi, hogy Demeter Vilma barsváradai lelképásztor egészségügyi okok miatt 2019. december 31-vel befejezi aktív lelkészi szolgálatát.
- A Diakóniai Központ egyházunk szeretetszolgálatáról szóló 1/2003-as számú törvény módosítására vonatkozó indítványát a Jogi Bizottság elé terjeszti.
- Megadja Gyurányi Krisztián, Koncz Eszter, Almási Jenő Attila és Darás Sándor részére a lelkészjelölti jogállást.
- Tudomásul veszi, hogy Peres Imre pozsonyi lelképásztor 2019. október 31-vel nyugállományba vonul, és befejezi aktív lelkészi szolgálatát.
- Tudomásul veszi, hogy Siposné Váradi Klára jabloncai lelképásztor 2019. október 31-vel nyugállományba vonul, és befejezi aktív lelkészi szolgálatát.
- A Pozsonyi Református Egyházmegye Közgyűlése ajánlására – a lelkészek szolgálatáról szóló 1/2005-ös számú törvény 42.§ (2) bekezdése alapján – az ekeci illetőségű Fekete Tóth Andrea lelkészi képesítését újabb 5 évre hatályban tartja.
- Tudomásul veszi a Lelkészképzés Bizottság jelentését arról, hogy Barbara Hrubovská és Samuel Knežo 2019. november 30-án első lelkészképzés vizsgát tett.
- 2019. december 15-ei hatállyal segédlelkészként alkalmazza Barbara Hrubovskát, és kirendeli őt segédlelkészi szolgálatra a Hernádzsadányi Református Egyházközségbe. Felügyelő lelkésze Ján Semjan püspökhelyettes lesz.
- Megbízta Fazekas László püspököt, hogy a legfelsőbb egyházi vezetők tanácskozásán újra kezdeményezze az egyházi iskolák számára előnytelen törvény az irányú módosítását, hogy az egyházi iskolák kerüljenek ki a szakképzésről szóló 61/2015 sz. törvény hatálya alól. Megbízta a Jogi Bizottságot, hogy egyeztetve egyházunk Közoktatási Közgyűlésével készítse el a közoktatásról szóló 1/2000-es számú törvény módosítását. A Zsinati Tanács keresi annak lehetőségét, hogy a jövőben egy zsinati oktatási osztályt hozzon létre, legalább egy főállású munkatárssal.
- Tudomásul veszi, hogy Somogyi Alfréd, a Pozsonyi Református Egyházmegye esperese 2019. november 1-jei hatállyal a Kulcsodi Református Egyházközség helyettes lelkészévé 2019. december 31-ig Szuhay György lelképásztort jelölte ki.
- Tudomásul veszi, hogy Somogyi Alfréd, a Pozsonyi Református Egyházmegye esperese 2019. november 15-ei hatállyal a Diósförgepatonyi Református Egyházközség helyettes lelkészévé

meghatározatlan időre Takács Klaudia dunaszerdahelyi beosztott lelképásztort jelölte ki.

- Tudomásul veszi, hogy Somogyi Alfréd, a Pozsonyi Református Egyházmegye esperese 2020. január 1-jei hatállyal a Kulcsodi Református Egyházközség helyettes lelkészévé meghatározatlan időre Lévai Attila csicsói lelképásztort jelölte ki, a szolgálatok elvégzésében Bognár Judit csicsói beosztott lelképásztor fog segíteni.
- Jóváhagyja a Tompa Mihály Református Gimnázium igazgatójának beszámoló jelentését az intézményben folyó nevelő-oktató tevékenységről, annak eredményeiről és feltételeiről a 2018/2019-es tanévben. A Zsinati Tanács köszönetet mond a Tompa Mihály Református Gimnázium iskolaszékének, igazgatójának és tanári karának az elmúlt évben végzett áldásos munkáért.
- Tudomásul veszi, hogy Kassai Gyula, a Barsi Református Egyházmegye esperese 2019. november 11-ei hatállyal a Barsvárad Református Egyházközség helyettes lelkészévé meghatározatlan időre Szathmáry Zsuzsanna nagykálnai lelképásztort jelölte ki.
- Összhangban a szeretetszolgálatról szóló 1/2003-as számú törvénnyel Ibos Henriettát 2019. október 1-ei hatállyal kinevezi a Szlovákiai Református Keresztény Egyház Diakóniai Központ igazgatójává.
- Veszelovszky Angelikát 2019. december 1-jétől kirendeli esperesi segédlelkészi szolgálatra az Apáczaszakállasi Református Egyházközségbe. Felügyelő lelképásztora Somogyi Alfréd esperes lesz.
- Tudomásul veszi, hogy Erika Dékányová, a Nagymihályi Református Egyházmegye esperese 2019. október 17-ei hatállyal a Jenkei Református Egyházközség helyettes lelkészévé meghatározatlan időre Peter Korpa lelképásztort jelölte ki.
- Tudomásul veszi, hogy Erika Dékányová, a Nagymihályi Református Egyházmegye esperese 2019. október 17-ei hatállyal a Sárosmezői Református Egyházközség helyettes lelkészévé meghatározatlan időre Peter Korpa lelképásztort jelölte ki.
- Tudomásul veszi, hogy Orémus Zoltán, az Abaúj-tornai Református Egyházmegye esperese 2019. november 1-jei hatállyal a Jabloncai Református Egyházközség helyettes lelkészévé meghatározatlan időre Molnár János körtvélyesi lelképásztort jelölte ki.
- A Zsinati Tanács 2020. január 25-ére hívja össze az Egyetemes Választási Bizottság alakuló ülését.

Tudományos-ismeretterjesztő előadások a Selye János Egyetemen

Tantermi előadás-sorozattal jelzi az idén 15 éves komáromi Selye János Egyetem, hogy nem csupán felsőoktatási intézményként, hanem tudományos műhelyként is szolgálja a szlovákiai magyar közösséget. A 2019/2020-as akadémiai évben számtalan érdekességgel találkozhatnak az érdeklődők, hiszen a hazai és külföldi tudományos és társadalmi élet véleményformálóit hallhatják egyete-

münkön. A közönség számára is nyitott előadásokon történelmi, filozófiai, közgazdaságtudományi, irodalomtudományi, egészségtudományi kérdésekbe nyerhetnek betekintést. Olyan előadókkal találkozhatnak, mint Mészáros András filozófus, Bodó Barna politológus, Ungváry Krisztián történész, Daniela Kapitáňová író, Kiss Gy. Csaba művelődéstörténész, Mészáros Lajos korábbi alkotmány-

bíró, Beer Miklós püspök, Lengyel László politológus, Párducz Árpád agykutató, Magyar Balázs Dávid teológus, Mészáros Aranka közgazdász...

Célunk, hogy az egyetemistáink és az érdeklődők számára demonstráljuk a tudomány sokszínűségét és a reményünket, hogy hallgatónk közül kerül majd ki az új szlovákiai magyar tudományos kutatói utánpótlás.

Fülöp Sándor (1948–2019)

„Mindenre van erőm a Krisztusban, aki megerősít engem.” (Fil 4,13)

Megtelt Kaposkelecsény református temploma 2019. november 30-án, amikor Fülöp Sándor nyugalmazott lelképásztortól vett búcsút család, gyülekezet, szolgatárs, barát, ismerős. Egy éve csupán, hogy nyugállományba vonult, s nem sokkal később nyilvánvalóvá vált, hogy halálos kórral kell küzdenie a testében, de nem a lelkében–hitében. A filippi levél idézett verse az a lelki örökség, amelynek alapján életében és szolgálatában nem csak egy

elmúlt élet szolgálata, de a krisztusi reménység üzenete is megszólalt.

Fülöp Sándor 1948. november 29-én született egy olyan korban, amikor a legdurvább diktatúra kezdett kiépülni, de amely nem tudta eltörölni az Úr Jézusba vetett hitet. Ebben a hitben élt a család. Lelkészi szolgálatára a prágai Comenius Teológiai Fakultáson készült, s szolgálatát 1974-ben kezdte a kaposkelecsényi gyülekezetben. Barátai, szolgatársai tudták, hogy költői talentumot is kapott, de a kommunista ideológia nem szívesen látott lelkészt a művészet ezen ágában. A magyar református lelkészekre nehezedő asszimilációs nyomásnak is ellen tudott állni néhány szolgatársával, amikor 1987. november 17-i lelkézszenelés alkalmával bizonyos személyek a lelkészi eskü szlovák nyelvű változatát erőltették. A rendszerváltást követően a gyülekezeti szolgálat mellett nagy részt vállalt a magyar nyelvű Ungi Református Egyházmege létrehozásában és a Szlovákiai Magyar Református Lelkészegyesület újjászületésében, betöltve az esperesi és lelkészegye-

sületi elnöki tisztséget is. Gyülekezetében adott teret a Református Nőszövetség első találkozójának. Egyik alapítója és tíz éven át főszerkesztője volt a Református Újságnak és a Szeretett Naplónak, melynek 2019-es kiadásában megható szavakkal köszönt el az olvasóktól, gyülekezetétől és a szolgatársaktól. Esperessége idején alázattal végezte az iskolaalapítás adminisztratív teendőit, s az Úr megáldotta fáradozását: 2001-ben Vajánban megnyitotta kapuit a keleti régió egyetlen magyar egyházi alapiskolája. Egy választási időszakban az egyházmege zsinati képviselője és a Zsinati Tanács tagja volt. Közben 33 éven keresztül gondozta a vajkóci gyülekezetet is. Utolsó két szolgálati évében is a templom és a lelkészlak felújításán fáradozott.

A kegyelem Ura megmutatta, hogy mi mindenre ad erőt egy református lelkipásztornak, ha az élő hittel kész engedelmeskedni akaratának. Legyen áldott érte az Úr neve!

Csoma László

TUDÓSÍTÁS |

CSAK EGY PONTON MÚLOTT!

A Selye János Egyetem Református Teológiai Kara első alkalommal adott otthont 2019. november 22-én a középiskolások bibliaismereti versenyének. Négy egyházmegeből – pozsonyi, komáromi, barsi és abaúj-tornai – negyvennégy diák és tizenkét kísérője a Református Teológiai Kar nagytermében gyűlt össze.

A jelenlévők köszöntése után a nyitó áhítatot dr. Görözdí Zsolt tartotta. Ezt követően dr. Szénási Lilla, a verseny ötletgazdája és szervezője ismertette a verseny menetét. Két tanteremben helyezkedtek el az egyes középiskolák két-, három- vagy négyfős csapatai. A sokrétű feladatokat a Budapesti Református Pedagógiai Intézet katechetikai szakemberei készítették el. Szó szerinti idézeten kívül gondolkodni is kellett a helyes megoldáson. Hét feladatlap megoldására laponként 10-10 percet kaptak a versenyzők, és munkájukat a felkészítő, illetve kísérő pedagógusokból kijelölt teremfe-

Fritz Beke Éva

lügelők figyelték. A kitöltött feladatlapokat Szénási Lilla tanárnő felügyelete mellett két-két teológus- és hitoktató hallgató javította.

Görözdí Zsolt az eredményre várakozó fiataloknak a teológiai karon lévő tanulási lehetőségeket mutatta be.

A verseny eredményét Szénási Lilla tanárnő ismertette. A versenyzők mindegyike oklevelet és egy-egy ígés golyóstollat kapott a nap emlékére, értékelve felkészülésüket és szorgalmukat. Az

első három helyezést elérő csapat tagjai könyvjutalomban is részesültek. Első helyet a komáromi Selye János Gimnázium egyik csapata nyerte 108,5 pontos eredménnyel. A második helyezést az érsekújvári Pázmány Péter Gimnázium csapata 107,5 ponttal érte el. A Marianum Egyházi Gimnázium csapata 99 ponttal lett a verseny harmadik helyezettje. A verseny szervezői ajándékkönyvvel értékelték a felkészítő tanárok munkáját.

Fritz Beke Éva

PRESBITEREK ADTAK SZÁMOT BIBLIAISMERETBŐL

2019 decemberében, ötödik alkalommal szervezte meg a Komáromi Református Egyházmegye a presbiterek bibliaismereti versenyét a batorkeszi Fíreszke Gyermek-, Ifjúsági és Konferencia-központban.

Szénási Szilárd esperes igei bevezetője után Czinke Zsolt, az egyházmegye katechetikai előadója ismertette a verseny szabályait, s köszöntötte a hat gyülekezet csapatát. Batorkeszi, Érsekújvár, Gúta, Kamocsa, Martos és Perbete küldöttei iz-

galommal teli kíváncsisággal láttak neki a Csonthó Aranka által szerkesztett feladatok megoldásához, miközben a feladatok folyamatos javítása is folyt. Szép és ünnepre hangoló része volt a napnak Zsapka Attila koncertje.

A finom ebéd után kiderült a verseny eredménye: az 1. helyet Martos csapata, a 2. helyet Érsekújvár csapata, a 3. helyet pedig Batorkeszi csapata érdemelte ki.

Őket Kamocsa, Gúta és Perbete követ-

te. Odaadásuk, példaadásuk dicséretre méltó. Kívánjuk, hogy Isten kamatoztassa tudásukat, gyarapítsa hitüket a gyülekezet közösségében!

A Bethlen Gábor Alap, valamint egyházunk Kulturális és Közművelődési Központja támogatásának köszönhetően minden résztvevő könyvjutalomban és ajándékokban részesült, valamint átvehettek az elismerő okleveleket is.

Czinke Tímea

A HÁRMAS FONÁL NEM SZAKAD EL EGYHAMAR...

2019. december 1-jén, advent első vasárnapján került sor a pozsonyi református templomban dr. Buza Zsolt és hitvestársa, Buza Bodnár Aranka lelkészi hivatalba való beiktatására. Az igehirdetés szolgálatát Fazekas László püspök végezte, aki a Jón 1,1–2-ben leírtakon keresztül mutatott rá a városban való szolgálat nehézségeire. Ahogy a Jónás korabeli ember életében nem volt hely Isten számára, a ma embere is úgy fordul el Teremtőjétől. Ez a jelenség egy nagyvárosban még jobban szembetűnő. Ebben a helyzetben nagyon nagy feladat hárul egy gyülekezetre és lelkipásztorára egyaránt. Mert az Istentől való elfordulás folyamatában egy keresztyén gyülekezetnek a pusztában kiáltó szavá és a világ világosságává kell válnia!

Ezután dr. Somogyi Alfréd, a Pozsonyi Református Egyházmegye esperese mondott köszönetet a Peres házaspárnak a pozsonyi egyházmegye gyülekezeteiben végzett szolgálatáért. A beiktatás aktusa előtt bemutatta a pozsonyi gyülekezet új

lelkészeit, dr. Buza Zsoltot és hitvestársát, Buza Bodnár Arankát, és a Préd 4,12 – „Ha az egyiket megtámadják, ketten állnak ellent. A hármass fonál nem szakad el egyhamar” – igeszakasz alapján szóló a jelenlévőkhöz. „Legyen ez a hármass fonál Pozsonyban úgy, hogy Isten ígéje a főszál, Isten szolgálja a második és Isten népe a harmadik. Ha az ige alapján testvéri közösség és kölcsönös megértés, szeretet lesz a gyülekezetben, lelkészek, presbiterek és gyülekezeti tagok között, akkor erős kötéllé, erős kötéllé lesz közöttetek minden támadással szemben. Kívánom, hogy így legyen!” - fejezte be az esperes az ige magyarázatát.

A lelkészpár hivatalba történő beiktatása alkalmával Somogyi Alfréd átadta a gyülekezet szimbolikus jegyeit, a templom kulcsát és a gyülekezet pecsétjét. Majd a frissen beiktatott lelkészek megtartották szószékfoglaló igehirdetéseiket. Buza Zsolt az 5Móz 28,3 alapján szóló a gyülekezethez. Saját életében történt tragikus eseményeken keresztül mutatott rá

az Isten áldásának beteljesülésére, az egyre növekvő hitére. Hangsúlyozta, hogy csak Krisztusra építve lehet beteljesülést várni, csak általa lehet hitben növekedni életünk történésein keresztül.

Buza Bodnár Aranka a Róm 10,17 alapján szóló a megjelentekhez. Elmondta, hogy a hit hallásból van, és hangsúlyozta, hogy aki hallja az Úr szavát, az hitben növekedhet, meghallja Jézus hívását is, és akkor nemcsak önmagának, önmagában él, hanem Jézus kívánsága szerint.

Az igehirdetések után következett a lelkipásztorok köszöntője, köztük Varga Zoltán a rozsnói egyházközség megható üzenetét tolmácsolta a házaspárnak, akik kilenc éven át szolgáltak a gömöri város gyülekezetében.

Az istentisztelet végén a frissen beiktatott lelkészpár mindenkit felkért egy közös fotózásra. Az ünnepi aktus a közeli Pozsonyi étterem különtermében rendezett ebédrel ért véget.

Fritz Beke Éva

A KOMÁROMI EGYHÁZMEGYE LELKÉSZCSALÁDJAINAK TALÁLKOZÓJA

Az adventi idő minden lelkész számára különösen tele van szolgálatokkal, az ünnepekre való készülődéssel, a gyermekek felkészítésével és sokféle előkészülettel. Ezért volt különösen nagy öröm számunkra, hogy az idei adventi találkozón, ami a komáromi egyházmegye területén rendszeresen megrendezésre kerül, december 7-én nagy számban vettek részt családjukkal a lelképásztorok. Idén a negyedik gyülekezet adott otthont ennek az adventi, kötetlen találkozóknak.

Gyülekezetünk asszonyai, presbiterei szeretettel készültek a megvendéglésre, gyülekezetünk tagjai pedig mindehhez hozzájárultak saját készítésű süteménnyel, rétesel és pogácsával. A helyi kultúrházban vártuk az érkezőket, akik a meghirdetett időpont után szép lassan meg is érkeztek. A gyermekeket egy hosszú asztalnál

várták munkatársaink, akik örömmel készítettek elő az adventi kézműves foglalkozást, és segítettek az ügyes gyerekeket. Készítettek papírból karácsonyi díszeket, de talán a mézeskalács díszítése volt a legnépszerűbb, mert nemcsak a kisebb korosztályt kötötte le ez a tevékenység, hanem a nagyobbak is belefogtak ebbe a szép munkába, bizonyára sok anyuka öröme, hogy később majd otthon se kerüljék el a konyhai szorgoskodást.

A gyülekezőt követően Szénási Szilárd esperes áhítata nyitotta meg a közös délutánt. Nem sokkal később le is ültünk a megterített asztalhoz, és kellemes beszélgetés közepette elfogyaszthattuk a korai vacsorát.

Amíg a felnőttek beszélgettek, megosztották gondjaikat, örömeiket egymással, a gyermekek önfeledten szórakoztak. Cso-

dálva néztük és fedeztük fel, hogy a lelkészek gyerekei között megtalálható szinte minden korosztály: az óvodás, a kisiskolás, a kiskamasz és a nagyobb kamasz, a majdnem felnőtt is. Így egy-egy ilyen találkozó a felnőttek beszélgetésén kívül leginkább arra ad alkalmat, hogy gyermekeink közelebb kerüljenek egymáshoz, megismerjék egymás véleményét, életét. Akár életre szóló barátságok is szövődhetnek köztük.

Isten kegyelméből 2019 adventjén is átélhettük, hogy a testvéri közösség a lelkészek között is jelen van, hogy számíthatunk egymásra, példát adva ezzel gyülekezeteinknek is, hogy a testvéri közösség szorosan hozzátartozik keresztyén életünk mindennapjaihoz.

Csonthó Aranka

VÁRJ EMBER SZÍVE KÉSZEN...

Advent – eljövétel, várakozás. Kit vársz? Hogy várod? Ezekről a kérdésekről elmélkedett Tóth István abaújszéki lelképásztor a 2019. december 5–7. között megrendezett evangelizációs alkalmakon. „Várj ember szíve készen, mert jó a Hős, az Úr!” – hangzott a figyelemfelhívó a 312. dicséretben, mellyel a jólszéki ökumenikus éneklőcsoport köszöntötte a környező gyülekezetekből érkezett testvéreket.

Igen, az Úr Jézus eljövételére való reményteljes várakozás kell, hogy eltöltse szívünket, ő legyen az életünk célja, vezetője, legyünk kész az ő eljövételére.

Tóth István az első este Jn 5,1–18 szakasz szereplőjének elvárását vizsgálta. Ez a 38 éve beteg ember meggyógyítása szombati napon történt, a zsidók megbotránkoztak rajta, ahelyett, hogy örültek volna a csodának. Mi most annak a legnagyobb csodának örülhetünk, hogy Isten elküldte egyszülött Fiát, a karácsony lett az élet napja, az új élet kezdete. Várjuk úgy a karácsonyt, hogy az az Isten szeretetéről szóljon.

A következő napon Lk 5,1–11 szakaszt vizsgálta a lelképásztor. A csodálatos halfogás története nagy félelemmel töltötte el Pétert, Jakabot és Jánost. Az Úr Jézus ezt a hármat hívta ki a tömegből, a gyülekezetből. Minket is így hív ki a megszokott életből, a vasárnapi keresztyénségből. Ő nem abban gyönyörködik, hogy vasárnap ott vagyunk a templomban, hanem a vele való közösségre, szolgálatra, imaközösségre hív el bennünket. Hogyan várjuk őt? Kitárt szívvel? Ha belépünk abba a hajóba, amelyben ő van, akkor irányítani fogja életünk hajóját.

Az utolsó alkalmon az Abaújszékiről érkezett bábcsoport egy tanulságos történetet – miszerint fentről kell várni a segítséget – adott elő. Ezután Tóth István Mk 10,46–52. versekben leírt vak Bartimeus hitén, kitartó kiáltozásán elmélkedett. Mi hogyan megyünk Jézushoz, mit tudunk neki áldozni?

A lelképásztor mindhárom alkalom bevezetőjében egy-egy fe-

nyőfa történetét mondta el. Mindhárom fának más-más volt a célja, mint ami végül lett belőlük. Az elsőből jászol, a másodikból hajó, a harmadikból keresztfa lett. Az Úr Jézus szolgálatára kettő, a harmadik pedig a mi bűneink miatt készült el. Mi se vágyozzunk hiábavaló dolgokra, hanem életünk célja az Istennek való szolgálat legyen.

Isten iránti hálával köszönjük meg a szervezőknek és a vendéglátóknak az áldott alkalom megszervezését. Öröm tölti el szívünket, hogy növekedhettünk a hitben, és gyarapodhattunk az ismeretekben.

**Mixtaj
Johanna**

Thomas Kelly

Egyházunk vezetőségének részvétele rendezvényeken

- Egyházunk egyik legjelentősebb gyülekezete, a pozsonyi egyházközség az esztendő folyamán lelkipásztorokat választott, mivel az ott szolgálatot teljesítő dr. Peres Imre lelkipásztor nyugdíjba vonult, és felesége, Peres Imréné beosztott lelkészi státuszba került. A megválasztott lelkipásztorok, dr. Buza Zsolt és Buza Bodnár Aranka beiktatására december 1-jén, a délelőtti istentiszteleten került sor, ahol az igehirdetés szolgálatát Fazekas László püspök, a beiktatást dr. Somogyi Alfréd, a Pozsonyi Református Egyházmegye esperese végezte.
- Az Ökumenikus Tanács Igazgatótanácsának ülésére az evangélikus egyház központjában, Pozsonyban került sor december 3-án. A tárgysorozati pontok között szerepelt a 2020. január 19-én sorra kerülő ökumenikus istentisztelet programja, az Ökumenikus Tanács finanszírozása, a következő év üléseinek időpontja és az egyházi iskolák osztálylétszáma meghatározásának módszere elleni tiltakozás lehetősége.
- A Szlovák Köztársaság Izraeli Nagykövetségének meghívására december 9-én egyházunkat Fazekas László képviselte a Pozsonyban megtartott Hanuka ünnepe.
- Áder János, Magyarország köztársasági elnökének meghívására december 17-én a budapesti Sándor-palotában Fazekas

László püspök részt vett az elszakított területeken élő történelmi egyházak képviselői számára már hagyományossá vált adventi találkozón. Az együttléten részt vett a köztársasági elnökön kívül Orbán Viktor miniszterelnök, Kövér László, a Parlament elnöke, Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes és Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár.

- December 22-én a kis- és nagytárkányi, tiszacsernyi és ágcsernyi egyházközségek hálaadó istentiszteleten megemlékeztek néhai esperes-lelkipásztoruk, Kún István születésének 100. és halálának 25. évfordulójáról. Az alkalmon részt vett az emlékező család majd minden tagja, és Fazekas László püspök végezte az igehirdetés szolgálatát.

Kirándulás a Szentföldre

2020. május 1–8. között tervezzük idei szentföldi kirándulásunkat. Az érdeklődők az alábbi elérhetőségek valamelyikén jelentkezhetnek:

Erika Domonkošová, Na záhumní
17, 040 15 Košice V. • 055/6841596,
0903/914964, 0917/350174,
domonkosovaerika@gmail.com

A Pátria rádió református műsorai

- Január 19-én, a Világosság 7.05-kor kezdődő adásában Nagy Gábor felsőlánci lelkipásztor a Jelenések könyvéből az ezezusi gyülekezethez írt levelet magyarázza, amelyben János, a levélíró felrója az első szeretet hiányát, de a győztesnek megígéri, hogy majd ehét az élet fájáról.
- Február 2-án, a 7.05-kor kezdődő Világosságban Buza Zsolt pozsonyi lelkipásztor a szmirnai gyülekezethez írt levelet boncolgatja, amelyben Isten a mindhalálig való hűséget kéri az élet koronájának elnyeréséért.
- Február 16-án, a Világosság 7.05-kor kezdődő adásában György András somorjai lelkipásztor a pergamoni gyülekezethez írt levél alapján a megtérésről és a győztesnek kijáró jutalomról szól a hallgatókhoz.

A műsor szerkesztője Iski Ibolya. A Világosság egyházi műsort másnap, hétfőn, 13.05 órakor megismétlik, illetve meghallgatható a Sola rádió honlapján: <http://www.refradio.eu/radio/sola/vilagosság>

A komáromi Selye János Egyetem nyílt napjára 2020. február 14-én, 9,00 órai kezdettel kerül sor az egyetem konferencia-központjában (Komárom, Várút 2.). A dékáni hivatal és a tanulmányi osztály munkatársai, ill. az egyes tanszékek vezetői, oktatói részletes tájékoztatást adnak az egyetemen és a Református Teológiai Karon folyó tanulmányi programokról, szakokról és a felvételi eljárással kapcsolatos tudnivalókról.

Pályázat

A komáromi egyházközség pályázatot hirdet a Szövetkezet utca 5458/19A szám alatti Református Óvoda igazgatói állásának betöltésére 2020. július 1-jétől.

Pályázati feltételek: szakmai képzettség, min. 5 év pedagógiai gyakorlat, első atesztáció (317/2009 tk), a szlovák nyelv használata a hivatalos ügyintézésben, az oktatási törvények ismerete, erkölcsi feddhetetlenség, szervezői és kommunikációs készség, a funkció betöltésének személyiségi és erkölcsi feltételei a keresztyén tanítás és erkölcs alapján, református vallású, konfirmált egyháztagság, katechetikai képzettség vagy ennek folyamatban lévő megszerzése előnyt jelent.

Benyújtáshoz szükséges dokumentumok: írásbeli jelentkezés a meghirdetett pályázatra, a végzettség és az első atesztációs vizsga okiratainak hitelesített másolata, igazolás a pedagógiai gyakorlatról, erkölcsi bizonyítvány (3 hónapnál nem régebbi), szakmai önéletrajz, az óvoda irányítására, fejlesztésére vonatkozó elképzelés (max. 1 oldal), a pályázó beleegyezése személyi adatainak felhasználásáról (18/2018 tk).

A pályázatot kérjük **2020. február 28-ig** a következő címre eljuttatni: Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Komáromi Egyházközség, 945 01 Komárno, Jókaiho 34. A borítékra kérjük ráírni: „Pályázat – Óvoda” Ne nyissa fel!

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe: Jókai u. 34., 945 01 Komárno. Cégbejegyzési szám: 00179191 Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László Szerkesztő: Fritsz Beke Éva Előfizethető a református lelkészi hivatalokban és a szerkesztőség címén. Előfizetési díj: egy (kalendáriumi) évre 6 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi: Jókai u. 34., 945 01 Komárno. E-mail: ksz90kh@gmail.com Telefon: 035/3212 106

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: Szarvas László Nyomja: Valeur spol. s.r.o. ISSN: 1335-7298 Nyilvántartási szám: EV 3628/09